

Malí sourozenci eura

Príspevek do časopisu „Haushalt und Bildung“ (Domácnost a vzdelávaní)

CHRISTIAN GELLERI

„Iniciativy regionálnych mien vznikaly a vznikajú díky lidem, ktorí premýšľajú o zlepšení a udržení kvality života v regiónoch. Regionálnou menou jako , tahákem ‘ na nákup v blízkém okolí přispívají angažovaní občané k udržení kupní síly v oblasti, kde žijí a pracují. “

Alfred Licht, tkalcovský mistr a podnikatel v síti chiemgaueru.

V posledních letech vznikla v Německu řada iniciativ regionálních měn. Dvaadvacet z nich vydává regionální dobropisy a dalších třiatřicet vydávání připravuje. Každá iniciativa má své vlastní specifika: ve Štýrském Hradci je „stýrion“ školní záležitost, „stemptaler“ spojuje regionální oběživu se směnným svazem, „regio“ v Oberlandu je ve správě jedné banky, „urstromtaler“ v Sasku-Anhaltsku buduje zcela nové koloběhy, „volmetaler“ v Hagenu je spravován městskými podnikateli.

Chiemgauer

Projekt Chiemgauer začal na podzim roku 2002 jako projekt na vyšším stupni waldorfské školy Prien a týká se „chiemgauského dobropisu“. Chiemgauer v hodnotách od 1 do 30 euro platí na území Rosenheim a Traunstein. Chiemgauer je opatřen více než čtrnácti bezpečnostními znaky. Od jeho zavedení nedošlo ještě k žádnému padělání.

Motivace a cíle

Na začátku šlo o to, podporovat školu nákupem v přílehlých podnicích, které se nákupem zavázaly, že budou věnovat část obrátu jako sponzorský dar. Recipročně má škola zase dělat něco pro podniky tím, že na ně upozorňuje. Mezitím se celé věci zúčastňují četné spolky a poskytovatelé služeb tím, že uskutečňují tento princip vzájemné podpory. Stojí za tím pochopení faktu, že v oblasti je 80 % vzdělávacích a 70 % pracovních míst v malých a středních podnicích a že spolky významně přispívají ke kvalitě života.

Dále se jedná o zkrácení transportních cest. Proč by měla být jablečná šťáva převážena mnoho set kilometrů, když jsou v regionu dobré podmínky pro její výrobu? Tady mohou iniciativy regionálních měn podpořit spojení výrobce a obchodníka z regionu, informovat spotřebitele a vést tak kupní sílu k výrobcí, jakož i propojit investory a věřitele. Výsledkem těchto snah je i zlepšení bilance CO₂ v regionu.

Jak funguje chiemgauer?

Chiemgauer se vyměňuje bezhotovostně s regionální kartou v některé ze čtyřiceti výdejen na území Rosenheimu a Traunsteinu, a to 1 chiemgauer za 1 euro. Z výměny jdou 3 % na předem zvolený projekt. Tato pomoc je placena zúčastněnými podniky. Postup je stejný jako u karty EC, pomocí členské karty zhotovené k tomuto účelu.

Vyměněné chiemgauery by neměly zůstat uloženy v peněžence, nýbrž mají být vydány během tří měsíců. Proto má chiemgauer označené příslušné čtvrtletí. Platnost chiemgaueru „zapomenutého“ v peněžence může být prodloužena s dvouprocentní ztrátou v kterékoli výdejně, která dobropis opatří známkou. Výtěžek je určen na obecně prospěšné projekty v regionu. Spotřebitelé mohou zatím nakupovat v 600 zúčastněných firmách, které jsou u vchodu označeny nápisem „Bereme chiemgauery“. Jako drobné se používají eurocenty. Účtování a zdanění se provádí kurzem 1 chiemgauer ku 1 euru.

Když poskytovatelé služeb udělají obrat v chiemgauerech, jen málokdo si proměňuje chiemgauery zpět za eura, nýbrž většinou opět nakupují v síti, kde se používá chiemgauer. Dvě třetiny obratu v chiemgauerech dělají zúčastněné podniky samy tím, že nakupují u dodavatelů a jiných obchodů, nebo že vyplácejí svým zaměstnancům část platu v chiemgauerech. Tím, že uvnitř sítě dochází k dalším a dalším platbám, pohybuje se chiemgauer rychle z ruky do ruky.

V oběhu plynulejší než euro

V roce 2006 bylo v oběhu 70 000 chiemgauerů a jejich obrat byl téměř 1,45 milionů euro. V poměru k obratu se chiemgauer pohyboval 21x, euro za stejnou dobu jen 7x. Je to tím, že je chiemgauer tak rychlý, nebo euro tak pomalé? Vysvětlí nám to pohled zpět: mezi lety 1950 až 1980 se pohybovala rychlost oběhu německé marky (DM) v rozpětí mezi 16 až 20. Od poloviny 80. let lze pozorovat neustálé zpomalování peněžního oběhu. Pociťují to především regionálně orientované střední vrstvy. Emisní banka sice tiskne peníze, ale jejich likvidita brzy končí na finančních trzích, takže se mezitím tvoří rizikové spekulativní „bubliny“. Zastánci regionálních měn tvrdí, že tyto peníze opět nižší rychlost oběhu vyrovnávají a stabilizují hospodářství v regionu.

Všichni zúčastnění mají nějaký prospěch

Spotřebitelé nemají žádné další výdaje a svým nákupem dělají něco užitečného pro obecné dobro. Každá směna v chiemgaueru vyvolává naprostou řetězovou reakci poctivého chování. To zajišťuje vzdělávací a pracovní místa v regionu.

Zcela jasné jsou i výhody pro spolky, které dostávají tříprocentní podporu. Když si měsíčně 50 členů vymění 200 euro, má spolek ročně k dispozici 3 600 chiemgauerů. Jen za rok 2006 se sešlo pro spolky 17 000 chiemgauerů.

Pro podniky je chiemgauer nákladově rovněž nanejvýš výhodným marketingovým prostředkem pro získávání a udržení zákazníků a rovněž prohlášením kladného vztahu k regionu a k regionální provázanosti podniku. Čím více chiemgauerů určitý podnik opět vydá, o to menší jsou jeho náklady.

Pro obce vede regionální obrat, nezávislý na světové hospodářské situaci, ke stabilnímu daňovému příjmu.

Z němčiny přeložila Eva Oliveriusová.